Egészségünkre válik?

Sokat lehetne tenni az ivóvíz minőségének javításáért

Számos romániai községben továbbra sincs kiépített ivóvízhálózat, ahol pedig van, ott az esetek 55 százalékában nem megfelelő a víz minősége – állítja a Recorder.ro portál friss, ivóvízhálózatok vízminőségére vonatkozó felmérésében. E szerint Hargita, Kovászna és Maros megye számos településén is ihatatlan a csapvíz, ám az általunk megkérdezett szakember félrevezetőnek tartja a megkérdőjelezhető módszertannal elvégzett kutatást.

ISZLAI KATALIN,
SIMON VIRÁG

vízminőség

Mint a Recorder.ro összeállításának elején emlékeztetnek, az ivóvíz minőségéről szóló, 2002-ből származó 458-as számú törvény szerint a román állam köteles időszakos ellenőrzéseket végezni a víz minőségével kapcsolatosan minden olyan háztartásban, amely nyilvános vízhálózathoz csatlakozik. Ezt a szolgáltatók (önkormányzatok vagy magáncégek) és az egészségügyi igazgatóságok kötelesek elvégezni. Ugyancsak az idevágó törvény határozza meg a nem túllépendő értékeket is, amelyek meghaladása esetén veszélyesnek minősül az ivóvíz a lakosság egészségére. A kutatók szerint azonban a vízminőségre vonatkozó vizsgálatokat vidéken jóval ritkábban végzik el, mint a nagyvárosokban, és az eredményeket gyakran nem is közlik a lakossággal. Ezért döntött úgy az oknyomozó csapat, hogy átfogó elemzést készít a témában, és felvették a kapcsolatot az ország összes megyéjének egészségügyi igazgatóságával, kérve őket, hogy osszák meg velük legutóbbi méréseik eredményeit. Végül két hónapos munkát követően, 2019-es adatokra alapozva állították össze azt az interaktív térképet, amelyen az ország számos községe és kisvárosa esetében szerepelnek az ivóvízzel kapcsolatos tudnivalók (a nagyvárosokat és az ezek hálózataira csatlakozott községeket nem vizsgálták). Már első ránézésre látszik, hogy számos településen nincs is kiépített ivóvízhálózat, ami szintén nagy problémát jelent. Még aggasztóbb viszont, hogy a létező hálózatok 55 százaléka esetében nem megfelelő a víz minősége. Ez számokban azt jelenti, hogy a vizsgált 1568 település közül 892 esetében az ivóvízben lévő káros anyagok mennyisége meghaladta a tavalyi méréskor a megengedett értékeket, tehát ihatatlannak minősült. Leggyakrabban a szabad aktív klór, a nitrát vagy az ammónium szintjével voltak problémák, illetve számos baktérium jelenlétét is kimutatták, például az Escherichia coli (röviden E. coli) baktériumét. A térképen pirossal jelölték a nem megfelelő vízzel rendelkező településeket, kékkel az iható vízzel ellátottakat, fehérrel azokat, ahol tavaly nem volt kiépített vízhálózat (vagy ahonnan nem kaptak adatot), feketével pedig a nem vizsgált nagyvárosokat (és a vízhálózatukra csatlakozott településeket).

Székelyföldi adatok

A kutatásban azt is kihangsúlyozták, hogy a magas értékek miatt ihatatlannak minősülő csapvíz nem számít mérgezőnek, és az ezt fogyasztók nincsenek azonnali életveszélyben. Ettől eltekintve azonban valós veszélyt jelent a lakosság egészségére nézve. Az összeállítás szerint Hargita megye 18 községében nem volt megfelelő tavaly az ivóvíz minősége, ezek Galócás, Gyergyótölgyes, Gyilkostó, Gyergyócsomafalva, Parajd, Székelyvarság, Korond, Farkaslaka, Oroszhegy, Felsőboldogfalva, Székelyderzs, Kányád, Okland, Homoródalmás, Csíkszentkirály, Csíkszentimre, Csíkszentsimon és Gyimesfelsőlok. Emellett mindössze hét olyan község található a megyében, ahol jó a vízminőség. A kutatás ugyanakkor hiányosnak tekinthető, mivel a fennmaradó több mint 30 községet úgy ábrázolták, mintha nem rendelkeznének vízhálózattal, ám a valóságban ez nem így van.

Maros megyében 11 olyan település van, ahol a kutatás szerint nem volt alkalmas emberi fogyasztásra tavaly az ivóvíz: Gödemesterházán, Dédán, Tekeújfaluban, Beresztelkén, Mezőtóháton, Mezőszengyelen, Ádámoson, Dánoson, Szászkézden, Gyulakután és Erdőszentgyörgyön. Kovászna megyében még ennél is kevesebb, kilenc település volt érintett a rossz vízminőség miatt, ezek Vargyas, Barót, Bölön, Mikóújfalu, Málnás, Csernáton, Gidófalva, Kézdialmás és Lemhény. A shorturl.at/gntE9 oldalon böngészhető interaktív térképen településenként megtekinthető, hogy milyen mutató esetében mértek túl magas értéket.

Hiányos, félrevezető statisztika

A kutatás valós adatokra alapoz, de tévesen használták fel ezeket, így az eredmény félrevezetőnek tekinthető – húzta alá érdeklődésünkre Tar Gyöngyi, a Hargita Megyei Egészségügyi Igazgatóság vezetője. Mint mondta, a Recorder.ro valóban kért adatokat az igazgatóságtól, és el is küldték számukra a tavalyi év összes vízvizsgálatának eredményét, a baj csak az, hogy helytelenül állították össze ezek alapján a statisztikát. Az elemzésben nem mutatták be a használt módszertant, és a végeredmény láttán feltételezhető, hogy szándékosan a kedvezőtlen adatokat emelték ki. Magyarán ha valahol például egyszer előfordult egy túlklórozás, a kutatásban rögtön kiemelték, pedig az ilyen esetek többségében egy időszakos problémáról van szó, és egy hét múlva már megfelelővé válik a víz minősége. „Nem mindegy, hogy egy egyszer előforduló és rövid időn belül megszüntetett problémáról van szó vagy egy teljes éven át következetesen rossz eredményeket mutatóról. Mert míg az esetek többségében az előbbiről van szó, a kutatás az utóbbi szerint tálalja az információkat” – magyarázta Tar Gyöngyi. Hozzátette: további problémát jelent, hogy nem vizsgálták az összes hálózatot mérettől függetlenül, mert így az összkép hiányosnak és torznak tekinthető. Ettől eltekintve azonban az igazgató szerint valós problémát jelent országszerte a vízszennyezés, főként az ipari és mezőgazdasági szennyezés, illetve a tarlóégetés miatt. Előbbi Hargita megye esetében nem jellemző, utóbbi kettő viszont annál inkább. Emellett az egyéni gazdaságok hanyagsága is hozzájárul a víz folyamatos szennyezéséhez. „Elég megnézni az Olt folyó partját vagy a szennyvízelvezetés módját. Én sehol máshol nem láttam még azokhoz a Székelyföldön látott szokásokhoz hasonlót, hogy a kinti illemhelyeket a patak mellé építik vagy a szemetet a vízbe dobálják. Vidéken gyakran abból áll a tavaszi nagytakarítás, hogy a feleslegessé vált holmikat a patakba dobják, mert az úgyis elviszi” – nehezményezte Tar Gyöngyi. Arra is kitért, hogy a másik nagy gond a műtrágyatárolás, hiszen a mezőn hagyott anyag az eső hatására beoldódik a talajba, és belekerül a vízbe. Ugyancsak ez okozza az E. coli baktérium megjelenését is, ami egy székletből származó baktérium. Ez két esetben jelenhet meg a vízben: vagy a trágyalé, vagy a pöcegödrök leve folyik be a patakokba. Zárásként a lakosság helytelen hozzáállását is kiemelte az igazgató a témával kapcsolatosan. Példaként említette a Lina-kanyari (vagy ahogy sokan ismerik, a Domb-kanyari) vízforrást, amelyben gyakran fekális eredetű baktériumok mutathatók ki, tehát nem alkalmas emberi fogyasztásra. Erre vonatkozó figyelmeztetést rendszeresen ki is függesztenek, de az emberek megrongálják, letörik ezeket, és tovább isszák a vizet, amelynek gyógyító hatásokat tulajdonítanak. Ugyanez a helyzet továbbá más esetekben is: hiába derül ki, hogy rossz a víz minősége, a lakosság annyival letudja, hogy az őseik is ezt itták 100 évvel ezelőtt, és nekik sem lett semmi bajuk tőle.

Kifogások Maros megyében is

A kutatás eredményeit Maros megyében is fenntartásokkal fogadták. A megyei ivóvíz-szolgáltató Aquaserv sajtószóvivője, Nicu Tomuletiu érdeklődésünkre elmondta, hogy a kutatásban problémásnak ítélt települések közül Dánoson szolgáltatnak ivóvizet, de ott is csak a lakosság egyharmada csatlakozott mindeddig a hálózathoz. Mintegy 350 családról van szó, és a szóvivő biztos benne, hogy nem a számukra szolgáltatott vízben találtak szennyeződéseket a vizsgálatok. Vannak olyan települések, például Ádámos, ahol az Aquaserv a község határáig szállítja el a vizet, és onnan a hivatal által működtetett hálózaton keresztül jut el a fogyasztókhoz. Az Aquaserv szóvivője szerint az általuk szolgáltatott vizet rendszeresen ellenőrzik, és mindig megfelel az egészségügyi előírásoknak. Erdőszentgyörgy polgármestere, Csibi Attila Zoltán is meglepetten olvasta az országos összesítést. Mint lapunknak kifejtette, az egészségügyi igazgatóság által 2019-ben kiállított jegyzőkönyvek igazolják, hogy Erdőszentgyörgyön kiváló a víz minősége. „Az országos kimutatás egyebek közt a magas vastartalmat emeli ki, ehhez képest nálunk a megengedett érték alatt volt végig ez a mutató az egészségügyi igazgatóság és a laboratóriumi vizsgálatok szerint” – mutatott rá a polgármester.

ROMÁNIA VÍZHÁLÓZATAINAK VÍZMINŐSÉGE

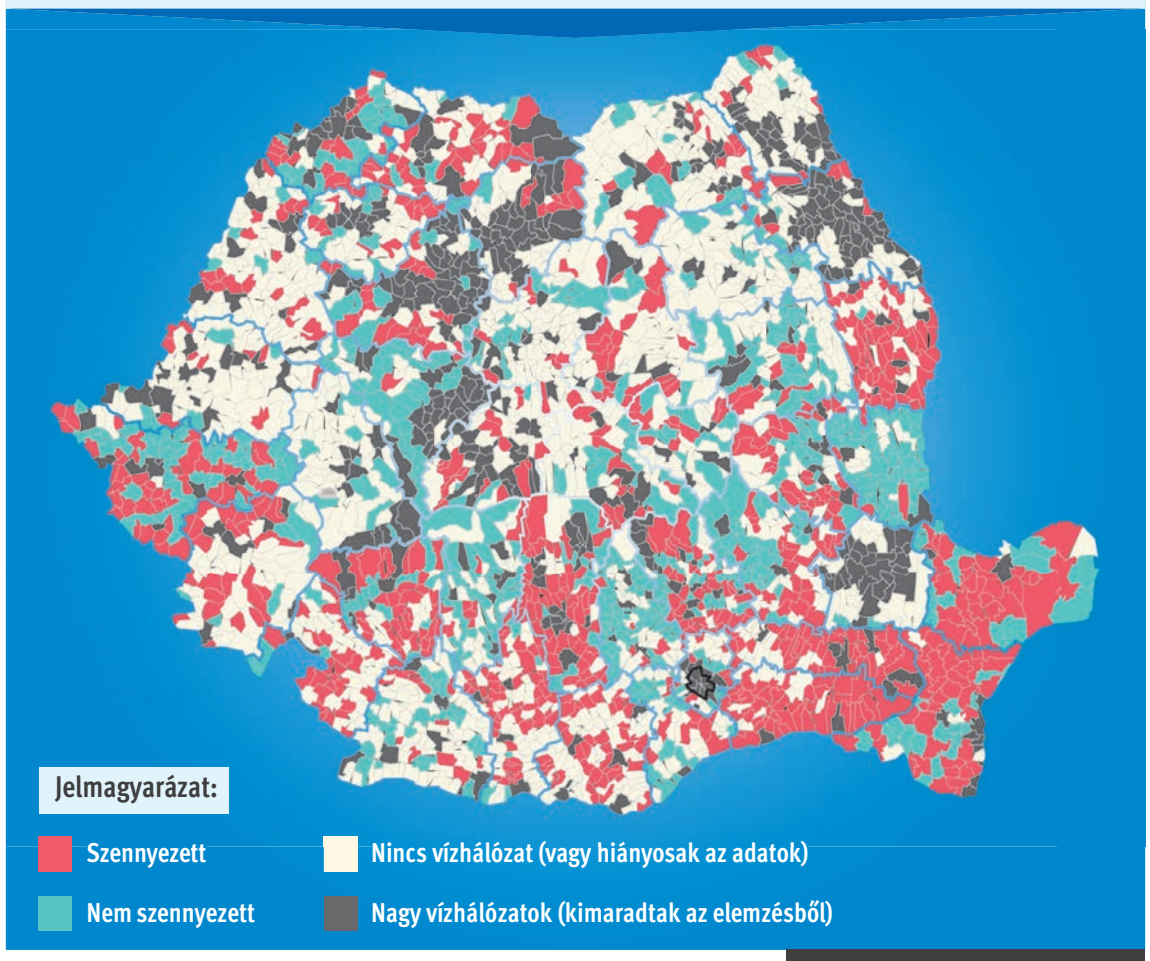

▲ FORRÁS: RECORDER.RO; INFOGRAFIKA: TÓTH SZILÁRD